

[Pradžia](#) > ... > [Teisės Specialistų Paieška](#) > [Eksperto Paieška](#) > Belgium

Eksperto paieška

Turinį pateikė

Belgija

Belgija

I. Ekspertų sąrašai ir registrai

Tik tie asmenys, kurie teisingumo ministro ar teisingumo ministro įgalioto pareigūno sprendimu ir Akreditavimo komisijos patarimu yra įrašyti į nacionalinį teismo ekspertų ir prisiekusiųjų vertėjų raštu, vertėjų žodžiu ir vertėjų raštu ir žodžiu registrą, turi teisę būti vadinami teismo ekspertais ir priimti ir vykdyti užduotis kaip teismo ekspertai arba būti vadinami prisiekusiais vertėjais raštu, vertėjais žodžiu arba vertėjais raštu ir žodžiu bei atlikti teisės aktais jiems patikėtas vertimo raštu ar žodžiu užduotis.

Fiziniai asmenys įrašomi į minėtą registrą, jeigu jie:

- yra Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai arba teisėtai joje gyvena;
- galutiniu nuosprendžiu (net jei jis sustabdytas) nebuvo nuteisti už nusikalstamą veiką, už kurią skiriama bauda, viešieji darbai arba įkalinimas, išskyrus apkaltinamuosius nuosprendžius už kelių eismo taisyklių pažeidimus ir apkaltinamuosius nuosprendžius, dėl kurių, teisingumo ministro nuomone, akivaizdžiai nekyla kliūčių pateikti ekspertinės nuomonės kompetencijos ir specializacijos srityje, kurioje šie asmenys registruoti kaip ekspertai, arba atlikti vertimo raštu arba žodžiu kaip prisiekusiesiems vertėjams raštu, vertėjams žodžiu arba vertėjams žodžiu ir raštu tomis kalbomis, kurių prisiekusiais vertėjais raštu, vertėjais žodžiu arba vertėjais raštu ir žodžiu šie asmenys registruojasi. Analogiškai tai taikoma ir asmenims, užsienyje nuteistiems tokio paties pobūdžio bausme teismo sprendimu, kuris tapo *res judicata*;
- yra ne jaunesni kaip 21 metų amžiaus, jeigu jie yra prisiekusieji vertėjai raštu, vertėjai žodžiu arba vertėjai raštu ir žodžiu;
- pateikia įrodymų, kad jie turi reikiamą profesinių įgūdžių ir teisinių žinių;
- raštu pareiškia, kad siūlo teisminėms institucijoms naudotis jų paslaugomis;
- pateikia profesinės kompetencijos ir teisinių žinių įrodymų;
- įsipareigoja toliau mokytis savo kompetencijos srityje;
- įsipareigoja laikytis Karaliaus nustatyto etikos kodekso, kuriame numatyti bent jau nepriklausomumo ir nešališkumo principai;
- davė priesaiką.

Registrą tvarko ir nuolat jį atnaušina Federalinė viešojo teisingumo tarnyba.

Registracija nacionaliniame registre galioja šešerius metus ir kiekvieną kartą ją galima pratęsti tam pačiam laikotarpiui. Kol kas įrašai yra tik preliminarūs, kol bus sudaryta akreditavimo komisija. Akreditavimo komisija pradėjo darbą 2019 m. birželio mėn. pradžioje. Visi beveik 4 000 ekspertų, vertėjų raštu ir (arba) vertėjų žodžiu turės būti patikrinti iki 2022 m. lapkričio 30 d.

Parengtas pereinamojo laikotarpio planas, pagal kurį teisminėms institucijoms dirbantys ekspertai privalo atitikti jo nuostatas ne vėliau nei praėjus 6 metams nuo įstatymo įsigaliojimo dienos – 2014 m. balandžio 10 d. Todėl jis buvo atidėtas iki 2022 m. gruodžio 1 d.

2020 m. gruodžio 24 d. įsigaliojo naujas 2020 m. gruodžio 20 d. įstatymas, leidžiantis visus ekspertus registruoti pereinamojo laikotarpio duomenų bazėje. Jų pereinamojo laikotarpio registracija galima iki 2022 m. lapkričio 30 d.

Šiuo metu registru gali naudotis tik teisėjai. Ateityje jis turėtų būti prieinamas visiems Federalinės viešosios teisingumo tarnybos interneto svetainės naudotojams.

Kad būtų įtrauktas į registrą, ekspertas turi įrodyti, kad jis turi reikiamų profesinių įgūdžių ir teisinių žinių (Teismų kodekso 555/8 straipsnio 4 dalis).

Minėti įrodymai pateikiami toliau nurodytais būdais.

- Profesinės kompetencijos įrodymai:
  - teismo ekspertams – pateikiant įgytą diplomą kompetencijos srityje, kurios teisiniu ekspertu pareiškėjas registruojasi, ir pateikiant įrodymus, patvirtinančius atitinkamą penkerių metų patirtį per aštuonerius metus iki registracijos paraiškos pateikimo, arba, jeigu diplomo neturi, pateikiant įrodymus, patvirtinančius atitinkamą penkiolikos metų patirtį per dvidešimt metų iki registracijos paraiškos pateikimo;
  - prisiekusiesiems vertėjams raštu, vertėjams žodžiu ir vertėjams raštu ir žodžiu – pateikiant bet kokią įgytą diplomą arba įrodymus apie atitinkamą ne trumpesnę nei dvejų metų patirtį, įgytą per aštuonerius metus iki registracijos paraiškos pateikimo, arba pateikiant bet kokius kitus kalbos (-ų), kurios (-ių) vertėjais jie registruojasi, žinojimo įrodymus. Teismo ekspertai ir prisiekusieji vertėjai raštu, vertėjai žodžiu ir vertėjai raštu ir žodžiu, gyvenantys kitoje ES šalyje, gali įrodyti savo profesinę kompetenciją užsiregistravę tokiam pat registre savo šalyje ir privalo pateikti tokios registracijos įrodymus. Federalinio parlamento priimtu Karališkuoju dekretu bus nustatyti įsipareigojimai dėl „papildomų mokymų ir išsilavinimo“.
- Teisinių žinių įrodymai: pažyma, išduota baigus mokymų kursą, atitinkantį 2018 m. kovo 30 d. Karališkajame dekrete nustatytas sąlygas.

II. Teismo ekspertų atlyginimas

Civilinėse bylose teismo eksperto atlygį nustato bylos šalys. Tačiau galutinį žodį turi teismas ir gali nuspręsti sumažinti siūlomo teismo eksperto atlygį.

Baudžiamosiose bylose teismo ekspertų atlygis nustatomas pagal Karališkąjį dekretą.

Bylos šalys negali gauti teisinės pagalbos eksperto atlygiui sumokėti.

III. Teismo ekspertų atsakomybė

Teismo ekspertai prisiima atsakomybę pagal bendrąsias taisykles (civilinę ir (arba) sutartinę teisę). Eksperto atsakomybė įstatymu nėra ribojama.

IV. Papildoma informacija apie eksperto dalyvavimo procedūrą

Pagrindinės teismų ekspertizei Belgijoje taikomos teisinės nuostatos yra [Belgijos teismų kodekso 962–991 straipsniai](#): (tekstas olandų, prancūzų ir vokiečių kalbomis).

Belgijos teisinėje sistemoje nėra išskiriamos skirtingos ekspertų kategorijos, apibrėžiami tik teismo ekspertai. Atskirai įvardijami tik teismo ekspertai ir vertėjai raštu ir žodžiu.

Šis statusas yra saugomas.

1. Ekspertų paskyrimas

Belgijos teismų kodekse nurodyta, kad teismo ekspertą gali paskirti tik teisėjai ir tyrimą atliekantys teisėjai ir (arba) prokuroras.

Tačiau besibylinėjančioms šalims nedraudžiama prašyti susipažinti su savo eksperto nuomone. Tokiu atveju toks privatus ekspertas vadinamas „techniniu patarėju“. Įstatyme jų įsikišimas nereglamentuojamas.

Belgijos teismų kodekso 962 straipsnyje nustatyta: „*Siekdamas išspręsti jam pateiktą ginčą arba kilus objektyviai*

ir aktualiai grėsmei dėl ginčo, teisėjas gali nurodyti ekspertams pateikti išvadas arba techninio pobūdžio nuomonę; Teisėjas gali paskirti ekspertus, dėl kurių šalys sutaria. Teisėjas nuo partijų pasirinkimo gali nukrypti tik pateikęs pagrįstą sprendimą.“

a) Skyrimas teismo sprendimu

Ekspertų skyrimas nagrinėjant bylą civiliniame teisme nesiskiria nuo jų skyrimo nagrinėjant bylą baudžiamajame teisme. Teismų kodekso 555/6–555/16 straipsniai taikomi tiek civilinėms, tiek baudžiamosioms byloms (Teismų kodekso 2 straipsnis).

Išskyrus Teismų kodekso 555/15 straipsnyje numatytus atvejus (skubiais atvejais arba tais atvejais, kai nėra eksperto, turinčio reikiamą kompetenciją ir specializaciją), teismai privalo paskirti ekspertą, įregistruotą nacionaliniame teismo ekspertų registre.

Civiliniai teismai gali savo nuožiūra iš registro paskirti bet kurį ekspertą, kuris, jų nuomone, yra tinkamas siūlomai užduočiai. Jie taip pat gali paskirti šalių pasirinktus ekspertus ir negali nukrypti nuo šio pasirinkimo be pagrįstos priežasties.

Ekspertai yra teisiškai įpareigoti patvirtinti, kad neturi interesų konfliktų.

b) Skyrimas šalių sprendimu

Civilinėse bylose kiekviena šalis gali prašyti susipažinti su savo eksperto nuomone. Toks ekspertas vadinamas „techniniu patarėju“. Skirdamos „techninį patarėją“ šalys neprivalo laikytis jokių konkrečių taisyklių ar procedūrų.

2. Procesas

Teismas gali savo nuožiūra nuspręsti, ar ginčui išspręsti arba tiesai nustatyti reikalinga eksperto nuomonė.

Eksperto funkcija yra pateikti teismui nuomonę atsižvelgiant į konkrečią teismo jam paskirtą užduotį.

Eksperto nuomonė teismo niekada neįpareigoja.

Civilinėse bylose teismas prižiūri eksperto nuomonės teikimą ir užtikrina, kad būtų laikomasi terminų ir kad būtų išklaudyti eksperto parodymai.

Ekspertas privalo laikytis jam skirtos užduoties sąlygų.

Bylos šalys gali užginčyti ataskaitą pateikdamos pareiškimus ir prieštaraujančią ekspertinę nuomonę.

Bylos nagrinėjimo metu ekspertams leidžiama palaikyti ryšį su šalimis, tačiau, siekiant išlaikyti prieštaravimų grįstos diskusijos principą, bet koks bendravimas turi vykti dalyvaujant visoms šalims.

a) Eksperto ataskaita

Eksperto vertinimo rezultatai pateikiami ataskaitoje.

Ataskaitoje pateikiami preliminarūs duomenys, eksperto atliktas darbas, nustatyti faktai bei išvados. Joje taip pat pateikiami visi dokumentai, kuriais ekspertas rėmėsi.

Galutinė ataskaita pateikiama ekspertą paskyrusiam teismui.

Jeigu civilinėje byloje teismas neranda reikiamų paaiškinimų, jis gali nurodyti tam pačiam ekspertui parengti papildomą ekspertinę nuomonę arba kitam ekspertui parengti savo ekspertinę nuomonę.

b) Teismo posėdis

Teismas gali išklausti eksperto posėdžio metu. Eksperto arba šalių prašymu teisėjas taip pat gali išklausti šalių techninių patarėjų nuomonės.

■ Paskutinis naujinimas: 27/04/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.